

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXVI (60) • ŠTEV. (Nº) 37

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 27 de septiembre - 27. septembra 2007

ZA SKUPNO RAZMIŠLJANJE

Slovenska društva v Argentini si zadnje čase prizadevajo za ustanovitev Federacije, ki bi jih povezovala, koordinirala in predstavljala. Po sklepu Medorganizacijskega sveta je bil povabljen k sodelovanju pri obravnavanju predloga za ustanovitev tudi g. Božidar Fink, ki je v premislek predložil pričujoče mnenje. Za skupno razmišljanje ga v celoti objavljamo.

Naša skupnost v Argentini nam je bila ves čas predmet ljubezni in skrbi, zato smo se vsaj občasno posvečali vprašanju o njenem poslanstvu in organizacijski strukturi. Analizi njenega položaja in nakazovanju smernic sta bila posebej namenjena katoliška shoda v letih 1952 in 1987. Morda je zdaj spet nastopila potreba, da presodimo sedanji položaj in premislimo o nadaljnjem ravnanju. K temu naj pripomorejo naslednje misli.

1.

Val beguncev je od začetka pomenil tudi zunanji odpor in protest proti totalitarni oblasti, ki je hotela z nasiljem uveljaviti duhovni prevrat in nenaravni družbeni sistem. Begunci so tako razvili močno politično emigracijo, ki pa ji je po letih s spremembami režima in državne oblike odpadla ta oznaka v pristnem pomenu. Ne nasprotujemo več državnemu sistemu v Sloveniji, ampak ga sprejemamo in z oblastjo tudi sodelujemo.

2.

Vendar se ponuja vprašanje, ali nima skupnost še vedno nekakšno politično funkcijo. Domača slovenska družba je namreč globoko razdvojena duhovno in politično. Po nekaterih ocenah državljanska vojna ni bila zares dokončana. Mrtvi še niso pokopani, poražena ali bolje prevladana stran se ni podala, udeleženci in nasledniki zmagovite strani pa kažejo nezmanjšano sovražnost in voljo po političnem in duhovnem uničenju nasprotnikov. Tega ne moremo sprejemati in se zavzeto solidariziramo z izvorno demokratičnimi silami slovenske politike.

3.

Proti modelu, ki ga je vsiljevala komunistična oblast, je skupnost gradila in ohranjala vzorec družbe, v kateri so imele veljavo duhovne vrednote ter naravna načela reda in svobode. Izraz skupnosti ni pomenil enotnosti v pobudah in dejavnosti, ampak je kazal na edinost v osnovnih skupnih težnjah, nagnjenost k dogovornemu usmerjanju in delovanju, radovoljno, a vendar pogojno priznavanje avtoritete ter usklajevanje civilnih delavnosti s cerkvenim skrbstvom.

4.

Naša skupnost se upravičeno ponša z organiziranostjo. Takoj po začetku priseljevanja je bilo ustanovljeno Društvo Slovencev, mimo njega pa so hitro rasle organizacije z različnimi nameni. Razraščanje je bilo naravno, a deloma nesmotno, tako da so nastajale napetosti z obeh strani. To stanje je obravnaval že katoliški shod leta 1952. Razmere so se počasi umirjale, vendar je razmerje med osrednjim vodstvom in okoliškimi skupinami ostalo še neurejeno.

5.

V osrednjem društvu, ki se je preimenovalo v Zedinjeno Slovenijo in pri-

dobilo pravno osebnost, je bila zato sprejeta pobuda za akcijo, ki naj bi vodila k ureditvi odnosov tako, da bi skupnost dobila od vseh priznanih predstavništvo, krajevnim skupinam pa bi bila v lastnem področju zagotovljena prostost za neoviran razvoj, vse po načelu zdrave subsidiarnosti. Leta 1962 so Zedinjena Slovenija in vsi krajevni domovi v okolici Buenos Airesa podpisali sporazum, s katerim so bile Zedinjeni Sloveniji priznane prvenstvo in predstavniška vloga ter nekatere posebne pristojnosti, krajevnim domovom pa samostojnost in sposobnost za svobodno dogovarjanje v skupnih zadevah. Predvidena so bila tudi zasedanja medorganizacijskega sveta, ki ga v moči še vedno veljavnega sporazuma redno sklicuje predsednik Zedinjene Slovenije. V zvezi s tem je vredno spomniti na sporočilo predsednika občnemu zboru Zedinjene Slovenije leta 1987, da je bila po dekretu notranjega ministrstva potrjena identiteta slovenski skupnosti v Argentini, kateri načeluje vsakokratno vodstvo Zedinjene Slovenije.

6.

Ker je bilo Društvo Slovencev in je še zdaj Zedinjena Slovenija organizacija z osebnim članstvom, ki nima naselitvenega zaledja, krajevni domovi pa so dajali streho rojakom iz skupnega okraja, je bilo treba iskati nagibe in razlago za dvojno včlanjevanje. Rojaki naj bi se zavedali, da s članstvom v domovih skrbijo za krajevna družbena jedra, s članstvom v Zedinjeni Sloveniji pa izkazujejo pripadnost širši skupnosti in privrženost njenemu poslanstvu. Ponujala se je primerjava z enotnim državljanstvom in občinskim domovinstvom. Oglašali so se tudi drugačni predlogi, med njimi ta, da naj bo vsakdo prvenstveno član doma, avtomatično pa naj bo vpisan v članski imenik Zedinjene Slovenije. Ta misel ni dobila primerne odziva.

7.

Sistem predstavnosti in povezave je v vsej preteklosti nedvomno ugodno deloval. Zedinjeno Slovenijo je mogoče šteti za središče, ob katerem se piše pomemben del zgodovine skupnosti. O tem priča Zbornik dela v zvestobi in ljubezni, ki na 800 straneh razgrinja pogled v dosežke skupnih naporov. Zedinjena Slovenija je uspevala tudi zato, ker je bil širši odbor ali upravni svet načeloma tako zaseden, da so bile v njem kolikor mogoče zastopane krajevne in druge interesne skupnosti. Največ pa so k temu pripomogli njegovi člani, ki še zdaj ohranjajo neprekinjeno zavest, da pripadajo celotni skupnosti, izmed njih pa izstopajo požrtvovalni odborniki in referenti.

8.

Organizacijska struktura skupnosti
(Nad. na 2. strani)

Tragično neurje v Sloveniji

V torek, 18. septembra, se je nad Slovenijo razbesnelo hudo neurje. Reke in potoki so prestopili bregove, voda je vdirla v spodnje prostore stavb, odnašala avtomobile, sprožili so se plazovi, številne ceste so bile neprevozne. Najbolj prizadeti so bili Železniki v Selški dolini na Gorenjskem, kjer je poplavljenih 350 hiš in drugih objektov. Velika škoda je tudi v občini Tolmin, Cerklje, Radovljica, Bohinj, Škofja Loka in drugod. Hudo je bilo tudi v nekaterih občinah na Celjskem območju. Deževje je prizadelo tudi širše območje Maribora in Kras. Trije ljudje so umrli v Železnikih, dva v Letušu v občini Braslovče v Savinjski dolini, prostovoljni gasilec pa v Cerkljah na Gorenjskem. Gasilci, drugi prostovoljci, pripadniki civilne zaščite in vojska na terenu odstranjujejo posledice. Železnike je prvi dan obiskal tudi premier Janez Janša, ki

naj bi ta dan v okviru vladnega obiska na Gorenjskem odprl obrat v Domelu.

Vlada je takoj namenila pol milijona evrov za pokritje stroškov intervencijskih ekip. Zavarovalnice je pozvala, da škodo prednostno obravnavajo. Ker je škoda - ta po prvih ocenah znaša 200 milijonov evrov - preseгла proračunske rezerve, bo vlada za pomoč prosila tudi Evropsko unijo.

V Cerklje je prispel tudi minister za okolje in prostor Janez Podobnik, sicer domačin iz Cerknega. „Tako, ko sem bil informiran o nesreči, sem se napotil v Cerklje,“ je povedal minister ter dodal, da je v navezi tudi s kolegi na Gorenjskem. Železnike je v četrtek, 20. septembra, obiskal tudi ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran. Srečal se je s prizadetimi krajanji in obiskal nekatere domove.

Nadškof Uran je v petek ob 18.30 v ljubljanski stolnici

daroval sveto mašo za vse žrtve torkove naravne nesreče. Mašo zadušnico za vse žrtve poplavljenih območij pa je v petek v celjski stolnici daroval tudi celjski škof Anton Stres, ki je v četrtek popoldne obiskal v neurju prizadeta območja celjske škofije.

Z akcijo zbiranja pomoči sta takoj začeli največji človekoljubni organizaciji v državi: Slovenska Karitas in Rdeči križ Slovenije.

Vlada je za petek, 21. september, razglasila dan žalovanja. Tega dne so bile zastave obešene na pol droga, odpovedane pa številne prireditve. Radio Ognjišče pa je skupaj s Televizijo in Radiom Slovenija pripravil dobrodelni koncert Stopimo skupaj. Nastopili so številni glasbeni gostje in Simfonični orkester RTV Slovenija. V času koncerta je skoraj 7000 darovalcev prispevalo 606.808 evrov pomoči.

Aroganca, ki smo ji danes priča, je znamenje barbarstva

Zbor za republiko je v izjavi za javnost zapisal, da nas odkriva na Tezmem in Pohorju znova soočajo z grozljivo resnico o povojnih pobjah na slovenskih tleh.

Po mnenju zbora se del slovenske javnosti in politike do te resnice obnaša ignorantsko in prezirljivo. „Spet ponavljajo dobro znano floskulo o 'prekopavanju kosti', ki jo poslušamo že od odkritij morišč v Kočevskem Rogu in Teharjah,“ so še zapisali v izjavi.

Podpisniki izjave Zbora za Republiko so prepričani, da „skupaj s kostmi nesrečnih, brez sodbe krivih in pobitih ljudi, prihaja na dan tudi resnica o krutih in ledeno hladnih političnih odločitvah, ki so imele za posledico sistematične množične pokole, ne dosti drugačne od pobjev v Srebrenici, nad katerimi je danes zgrožen ves svet“.

„Kakor so bili povojni pobji dejanja nezaslišane okrutnosti in zločinske preračunljivosti, tako so bila prikrižanja morišč in resnice o njih dejanja slabe vesti ukazovalcev in storilcev. Aroganca, ki smo ji danes priča, pa je znamenje barbarstva. Z nobeno drugo besedo ni mogoče označiti ciničnega zavračanja vseh poskusov, da bi pobitim ljudem namenili vsaj dostojanstvo smrti, se pravi, pravico do groba in na njem napisa, ki bo povedal resnico, namesto zvijačne polresnice, ki je enaka laži,“ še piše v izjavi.

Po mnenju zbora imajo sedanja in prihodnje generacije pravico do vednosti o tem, kaj se je na slovenskih tleh zgodilo ob koncu druge svetovne vojne. „Kakor so del naše zgodovine okrutna dejanja okupatorjev v

Frankolovem, v mariborskih in celjskih zapori, v Dražgošah, Begunjah in drugod, tako so del naše zgodovinske resnice Rog, Goli otok, Teharje, Sterntal, Tezno in Areh na Pohorju,“ so poudarili in dodali, da „dokler ta dejstva ne bodo v naši zavesti, se bodo širile manipulacije s trditvami, da neko do človeka novim generacijam slovenskih državljanov naprtiti kolektivno krivdo za grozljiva povojna dejanja samo zato, ker so se zgodila na slovenskih tleh“.

Podpisniki izjave so prepričani, da nobena totalitarizma ni mogoče vrednotiti iz ideološkega in totalitarnega mišljenja in prakse, kakor se pogosto dogaja v današnji Sloveniji, pač pa ga je treba, četudi ob razumevanju zgodovinskih okoliščin, meriti z merili demokratične Evrope, z merili, ki spoštujejo človekovo življenje in njegovo dostojanstvo. „V najvišjem slovenskem demokratičnem predstavnstvu, v državnem zboru, je pred desetimi leti z glasovanjem padel poskus, da bi obsodili represivna in zločinska dejanja nekdanje komunistične diktature. To se je zgodilo, neverjetno, 10. decembra 1997, na svetovni dan človekovih pravic,“ so poudarili podpisniki izjave.

Zato je po mnenju zbora skrajni čas, da celotna slovenska javnost, ne glede na politične razlike, z razumom in človeško ter zgodovinsko občutljivostjo sprejme resnico o teh dogodkih. To je po prepričanju podpisnikov edino jamstvo, da se kaj takega nikoli več ne bo ponovilo in da s povojnimi dogodki ne bodo obremenjene zmeraj nove generacije.

BERI...

OBSODBA PRVIH POVOJNIH
LET V SLOVENIJI..... 2

VOJKO ARKO JE IMEL
SVOJO RAZSTAVO 4

46. OBLETNICA V
SLOMŠKOVEM DOMU 3

LEP SPOMIN NA
RUDIJA HIRSCHGGERJA 4

BRALI SMO

Dvojni datum, dvojni kraji

Sredi božje njive A, ob eni glavnih alej na Žalah, je zadnji dom moža, ki so ga ta mesec zelo iskali. Šestdeset let je, odkar je bil obsojen na smrt, za nameček se je na nekem smetišču našlo psihiatrično mnenje o njem in znova podžgalo domišljijo. Stavke se da tudi obrniti: šestdeset let je, kar so ga psihiatrično pregledali in ocenili, potem pa vrgli na smetišče ... Grob vseeno ima in na kamnu podatek, ki spodbuja domišljijo. Velika redkost je, da mama in sin umreta na isti dan, tu pa je vklesano prav to: Silva Nagode je umrla 27. 8. 1947 in Črtomir Nagode je umrl 27. 8. 1947.

Na sivem nagrobniku ni nič drugega - razen mnogih sorodnikov različnih primkov in generacij -, nobenega pojasnila. Mimoidoči ne morejo iz ničesar, z izjemo čudno podvojenega datuma, zaznati mračne zgodbe: Črtomir Nagode je bil spomladi 1947 aretiran, hudo trpinčen, konec julija in avgusta je obsedel na zatožni klopi, v družbi ducata svojih prijateljev in znancev, ki so po njem znani kot Nagodetova skupina. Obsojen je bil na smrt. Njegova mama, ki je vse dneve zvesto in z rastočim obupom hodila v sodno dvorano, ga je po obsodbi hotela videti, govoriti z njim, ga objeti. Niso ji dovolili. Kolikor je znano iz bežnih pričevanj, so ji gospodarji življenja in smrti, siti stalnega sitnarjenja, končno zabrusili v obraz, da sina ne more videti, ker je že mrtev. Gospa je odšla in se obesila.

O njeni stiski je malo znanega, slutiti pa se da, da krutost novega režima in sinova smrt nista bila edino, kar ji je vzelo voljo do življenja. Zgodilo se je še nekaj: ko so tovariši od državne varnosti preiskovali hišo na Mirju in jo tako rekoč obrnili na glavo, vsega le niso našli. Za to in ono so zvedeli med preiskavo, iz pretrganih stavkov, ki so jih vlekli iz aretiranih. Mučili so jih predvsem z onemogočanjem spanja in z močno svetlobo, kar je nesrečneže spravljalo na rob norosti (sem in tja koga tudi čez). — Kdo ve, ali bo kdaj prišlo na dan tudi kakšno psihiatrično mnenje o teh torturah? — Nekje na meji prisobnosti je Nagode povedal, da je pisal dnevnik. Kje je skrit, se ni dalo izsiliti iz njega. A policisti so se znova odpravili na Mirje in z zvijačo, goljufijo dobili od gospe Silve Nagode dobro skrite listke.

Ko je hiša na Mirju oddala iz sebe še to zadnjo skrivnost, so jo zaplenili, Silvo Nagode pa izgnali. Pod streho so jo vzeli v gostilni pod gradom in tam, na podstrehi, se je tudi obesila.

Kaj se je zgodilo z njenim sinom, je še manj jasno. Na enem listu, ki pa je popackan, se da ugibati, da je bil usmrčen 8. septembra 1947. Drugi možni podatek je 12. september. Vendar je prav tako možno, da je bilo kaj tretjega. S točnostjo podatkov se tovariši niso pretirano ukvarjali. Po hodnikih vseh mogočih zaporov so krožile - med zaporniki, pazniki in policisti - različne srhljive pripovedi o eksekucijah v kleteh; o dolgem, premišljenem streljanju, ki se je začelo pri nogah in počasi merilo zmeraj višje in višje; o vajah v živo tarčo, ki so si jo radi privoščili novopečeni oficirji, varuhi tako imenovane ljudske oblasti.

Če ga niso sesuli v kakšni kleti sredi mesta, v eni mnogih hiš, ki so si jih prilastili za opravljanje svoje brezumne dejavnosti, so imeli na voljo nekaj morišč na prostem. Najlaže dostopno in najbolj znano, tako rekoč preskušeno je bilo Strelišče nad začetkom Dolenjske ceste, ki so ga s pridom uporabljali že fašisti. Na samem robu Ljubljane, pa vendar v gozdu, zraven ceste in železnice — nič čudnega, zares, da je kraj za predvojne strelske vaje postal v vojni kraj čisto zaresnega streljanja. Tu je bil kot prvi obsojenec na smrt ustreljen Jože Mihelič, partizanski politični komisar, ki so ga Italijani ujeli in ga obsodili na smrt pred strelskim vodom; bilo je 9. decembra 1941. Na tej zaplati zelenja sta bila ustreljena tudi prva dva ljubljanska talca, ki sta odšla na oni svet 1. maja 1942 ob 8. uri zjutraj. Italijani so ponavadi streljali zjutraj, običajno navedena ura je 8, sem in tja malo bolj zgodaj, denimo pri Tonetu Tomšiču.

Ko je vojna minila, so na strelišču še naprej zares streljali, po nekaterih podatkih precej bolj množično kot fašisti, vendar točnih podatkov v novem svetu ni bilo več. Tam so, v veliki skupini, konec junija 1945 ustrelili Narteja Velikonjo, o datumu se ne ve čisto zadržno, ure so postale odveč. Pokopavanje pa se je dogajalo na istem skrilastem pobočju Golovca, tako da so se tam srečali usmrčenci dveh režimov, ki sta se imela za nasprotnika.

Do svojevrstnega srečevanja je prišlo tudi blizu Gramozne jame, ki ima v očeh Ljubljancov posebno težo kot tragično prizorišče. Tu so streljali tako Italijani kot Nemci. Ustreljena trupla so Italijani nekaj časa vozili do Trsta in Tržiča, saj jih je bilo groza krajinskega parka smrti, ki bi nastal z nizanjem grobov, potem pa so se transporti izkazali za pretežke in prezapletene. Težko je skriti toliko krvi. Ob Gramozni jami so se začeli nizati grobovi, lepo po vrsti, kakor hiše v Trsti.

Ko je bila vojna končana, je takoj zraven začela rasti nova mrliška soseska, vrsta za vrsto neoznačenih gomil. Tu so na hitro in brez vseh ceremonij zagreblji ljudi, ki so naredili konec v zaporih in taboriščih — ali so jih ustrelili, obesili, izmučili do smrti. Sem in tja je kdo odšel prostovoljno na ono stran.

Da bi tu lahko končalo truplo Črtomirja Nagodeta, je mogoče sklepati iz usode Metoda Kumlja, ki je bil Nagodetov prijatelj in soobtoženec. Obsodili so ga na petnajst let, a njegova žena je že jeseni 1947 dobila obvestilo, da je mrtev. Ko je prišla v zapor, so ji rekli, da ga ni več tam, da je že na Žalah. Ko je prišla tja, ga ni bilo več v mrliški veži, bil je že pod rušo. Dosegla je, da so ji pokazali gomilo. Vso energijo, ki jo je še imela, je vložila v prepoznavanje in memoriranje lokacije.

Ta del Žal so potem hitro prekopal in preuredili. Sem in tja je kdo rešil svojega — denimo Metoda Kumlja — in ga preselil v svoj grob, večina pa je končala v mrliškem odpadu. Tudi posmrtno ostanke na Strelišču so prekopal in naredili spet prostor za žive, ki radi vadijo streljanje.

V nasprotju z množico drugih, ki so umrli in ležijo kdo ve kod, je Črtomir Nagode dobil vsaj v kamen vklesano ime in datum, verjetno fiktiven, zraven očeta in mame. Za to je verjetno poskrbel dr. Bogdan Derč, ki je konec avgusta 1947 hkrati zgubil sestro in nečaka. Osmrtnice mu niso dovolili objaviti, poskrbel pa je, da je s podvojenim datumom smrti na nagrobniku ostal droben namig: Pst, o tem se ne sme nič reči, ampak tu se je zgodilo nekaj hudega.

Alenka Puhar,

Delo, Sobotna priloga,
1. september 2007

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Komaj dober mesec manjka do splošnih volitev, kandidati so predstavljeni in potrjeni, obzorje pa ni nič bolj jasno. Povsod zmeda, povsod dvom. Volilni kaos, ki ga je povzročilo to mešanje, preseljevanje osebnosti in skupin ter vzporednost kandidatov, ne vzbuja upanja na lepši jutri.

Kriza udarja. Že v prejšnji številki smo opozorili na krizo političnih strank in navedli nekaj primerov, kako udarja po volilnem telesu. Danes se moramo vrniti k tej točki, saj je v glavnem kriva za politično nejasnost in za kaos. Do nedavnega je bilo bolj ali manj jasno kaj in koga smo volili. Stranke so imele vsaj minimalno določene programe, glavne smernice so nam kazale, kam bo usmerjeno delo kandidatov, če bodo izvoljeni, ideološka smer in svetovni nazor prihodnjih vlad je bil viden iz strankinih principov. Dovolj jasno je bilo, kje je levica, kje desnica, kje sredina. Danes pa o strankah skoraj ne moremo govoriti. Povezave, katerih cilj je nabrati čim več glasov, prevladujejo na volilni sceni, ubogi volivec pa ne ve koga naj voli, kje naj varno odda svoj glas. Če ve, koga pravzaprav voli. Toliko osovražena „lista sábana“ („volivnica rjuha“, naziv dan zaradi njene velikosti), prevladuje povsod. Vsi predlogi, projekti in osnutki, ki so bili v teh letih predstavljeni za bolj pregledno, prozorno in stvarno odločanje, so propadli, oziroma zaspali v predalih brezvestnih parlamentarcev.

Kdo ve, kaj in koga bomo volili? V mnogih provincah bo število kandidatov presevalo vse meje stvarnosti. Vzemimo provinco Buenos Aires: volili bomo predsednika in podpredsednika države, 30 državnih poslancev, guvernerja in podguvernerja, provincijske senatorje in poslance, župana, občinske svetnike in ponekod še šolske svetovalce. Okoli 70 ljudi, od katerih poznamo, ali vemo kam postaviti le tri, štiri, morda pet. In ostalih 65? Ni treba še posebej poudariti, da je nemogoče preveriti ne le ideološko usmerjenost ampak predvsem osebno poštenost in zanesljivost teh kandidatov, ki se skrivajo za štirimi, petimi znanimi imeni. Tu pa je najbolj zanesljiv način, da vodilne osebnosti v posameznih okrožjih potegnajo za sabo izredne količine glasov. Kdo še dvomi v vladno zmago potem, ko je vlada pritegnila vrsto županov, guvernerjev in drugih veljakov na svoje „rjuho“?

Eni družijo, drugi razbijajo. Da je mera težav polna, se opozicija resnično prizadeva, da bi vlada prepričljivo zmagala. Le tako si moremo razlagati notra-

nje spore, medsebojno prerekanje in nesmiselno nagajanje. In skoraj nihče ni izvzet. Namesto da bi izkoristili mnoge senčne strani, ki jih nudi vlada, se raje kregajo med seboj v nesmiselnem naporu, kdo bo zasedel drugo mesto. K temu seveda pripomorejo vladni krogi v smislu znanega pregovora: „deli in vladaj“. Temu odgovarja tudi napoved vlade, da bo Elisa Carrió pristala na drugem mestu, ko večina anket to pozicijo napovedujejo Lavagni. Okoli Kirchnerja hočejo na vsak način zagotoviti, da ne bi bilo drugega kroga. In ker vse kaže, da bo gospa Kristina presešla 40% glasov, je bistveno, da se ji nihče ne približa za 10 odstotkov. To pa je mogoče le z razbito opozicijo. Čudno pa je, da mnogi svarijo pred nevarnostjo volilne poneverbe, da se je gospa Carrió v tej zadevi obrnila celo na mednarodne organe, ne gledajo pa na lastne napake, ki so največ krive, da vlada zmagovito napreduje. Zanimiv je bil tudi dogodek, ko je skupina izgrednikov (po naročilu vladnih mož?) preprečila propagandi nastop Lavagne na južni železnici, pa se ob to ni spotaknila nobena druga stranka. In vendar je tak vandalizem v korenini antidemokracičen, prostaški in kriminalen.

Skrb za prihodnost. Ne mislimo tukaj na skrb „za narodov blagor“, ampak, kako si vlada zagotavlja nadaljnjo dobavo potrebnih fondov. Te dni je gospodarski minister Peirano predstavil v parlamentu proračun za leto 2008. Obrazložil ga je, a ni dopustil vprašanj ne ugovorov. Saj ni potrebno: z večino, ki jo bodo zagotovile prihodnje volitve, bo zakonski osnutek prodril brez težav. Zakaj opozicija protestira? Ker je predvidena rast le za 4%, čeprav vse napovedi skoraj podvojijo to številko. Posledica bo, da bo mnogo večja rast prinesla mnogo višjo davčno nabirko. S temi dodatnimi fondi pa bo vlada, na podlagi zakona „nadoblasti“ („superpoderes“) prosto razpolagala. In številka lahko naraste do skoraj 15.000 milijonov pesov.

Pred svetom. Zakonca Kirchner sta te dni potovala v Združene države Amerike. Sedanji predsednik se je najprej udeležil vrhunškega srečanja o klimatskih vprašanjih, nato pa zasedanja skupščine Združenih narodov. „Prihodnja predsednica“, kot jo radi predstavljajo na mednarodnih srečanjih, pa je pohitela v srce ameriških in svetovnih financ (Wall Street), in izvajala propagando za investicije v Argentini.

Taka potovanja so običajno, vsaj v teoriji, vedno „uspešna“. Treba pa bo še počakati na konkretne rezultate.

Za skupno razmišljanje

(Nad. s 1. strani)

ni bila vedno sprejemana kot idealna. Pred dvajsetimi leti je občni zbor Zedinjene Slovenije sklenil, naj posebna komisija preuči, kako naj se drugače utrdi povezava društva z domovi. Preureditev ali preosnova ni uspela zaradi formalnih razlogov. Misel o institucionalni povezavi organizacij je pa vendar ostala bolj ali manj prisotna. Da bi se mogla uresničiti, bi bilo treba razpustiti društvo z vsemi pravnimi učinki in ustanoviti zvezo društev. Zdi se, da za to ni bilo dovolj odločnosti pri središču, a tudi ne dovolj enodušne pripravljenosti za pristopanje. Razen tega je bilo potrebno, da si vse organizacije prej oskrbijo pravno osebnost v ustreznih oblikah.

9.

Zdaj je izdelan predlog za statut zveze društev, federacije, ki naj bi jo ustanovili, da bi pravno povezovala organizacije naše idejno-politične skupnosti in vsega drugega izseljenstva. Pobuda potrebuje razlago in utemeljitev. S tem se namreč morda napoveduje organizacijsko preoblikovanje skupnosti, pri tem pa celo možnost, da se preliči njena izoblikovana identiteta. Ideja federacije kot formalne predstavniške organizacije vseh slovenskih izseljencev in njihovih potomcev v Argentini je sicer načelno sprejemljiva, morda koristna ali celo potrebna. Ni pa razjasnjeno, kakšna naj bi bila usoda zgodovinske Zedinjene Slovenije z vsemi njenimi službami skupnosti,

posebej z medorganizacijskim svetom. Premisliti in odločiti se bo treba, ali naj federacija prevzame celotno poslanstvo Zedinjene Slovenije, tudi šolstvo, prirejanje junijskih spominskih proslav in sklicevanje razširjenega medorganizacijskega sveta. V tem primeru bi se zdelo nesmiselno ohranjati osrednje društvo. Če bi se razdelila delovna področja, pa bi to zahtevalo vzdrževanje dveh vzporednih osrednjih ekip in dodatno pomnožitev vodstvenih mest. Če ostane Zedinjena Slovenija v kakršni koli funkciji, bo pa vsekakor potrebno poiskati načinov za njeno poživitev.

10.

Pohvalno je, da se oglašajo pobude in povsod poživlja delavnost. Vendar smo tudi pred nalogo, da predvsem razmislimo, kakšen duhovni in narodno-politični pomen ima nadaljnje ohranjanje skupnosti, ki je v preteklosti dajala toliko sadov in v katero smo osebno vrasli. Presoditi bo tudi treba, ali bi novim časom bolj ustrezale druge organizacijske strukture kot sedanje in kakšni učinki bi nastali, če se s skupnostjo formalno uvrstimo v splošno slovensko izseljenstvo v Argentini.

Menim torej, da bo potrebno zadevo obravnavati celostno, torej tudi glede na simbolno podobo skupnosti, njeno domnevno vlogo pri uveljavljanju zgodovinske resnice ter duhovno in kulturno zdravje njenih pripadnikov. Za odgovor na organizacijsko vprašanje pa bo potrebna domiselnost, a predvsem miren razmislek in široko usklajevanje stališč.

SLOVENCİ V ARGENTINI

SLOMŠKOV DOM

Praznovanje 46. obletnice

V nedeljo, 16. septembra je Slomškov dom, ustanova, ki družijo rojake v mestu Ramos Mejia in okolici, slavil svojo 46. obletnico s celodnevno praznovanjem. Iz učenja zavetnika bl. Antona Martina Slomška je izhajalo geslo praznika: „Le iz zvestobe raste blagor!“ Iz zvestobe izhajajo tudi spomin na tolike moške in žene, ki so Domu postavljali temelje in gradili trarno in duhovno zgradbo skupnosti. Prav letos poteka 40 let od smrti pobudnika skupnosti v tem okraju župnika Janeza Kalana.

Botra Katica Košir Potočnik in častni član Herman Zupan

S tem slavljenjem je bil predviden tudi 37. mladinski dan domače mladine, ker je deževje preprečilo izvedbo na prvotno določen dan. Dolgotrajen dež je bil sicer pravi blagoslov za deželo in pridelke, za prireditve na prostem je pa huda ovira. Tako je tudi program mladinskega dne šel dobesedno „po vodi“ in bil ponovno prestavljen na datum v oktobru.

Čemernemu vremenu navkljub so prireditelji postavili veder obraz in odprli praznik z dviganjem zastav (botra Katica Košir Potočnik in častni član Herman Zupan) ob petju državnih himen. Podpredsednica Doma prof. Neda Vesel Dolenc je uvedla slavje nakar je predsednik Slomškovega doma Marko Selan pozdravil člane in članice ter

Slavesno somaševanje v dvorani

goste, ki so v velikem številu prihiteli na praznovanje. Delegat dr. Jurij Rode je ob asistenci domačega župnika Francija Cukjatija najprej blagoslovil novo sliko blaženega Antona Martina Slomška (delo Staneta Snoja) in novih orgel (dar družine Zupan), nakar je sledila sveta maša z mogočnim ljudskim petjem, ki ga je vodila mladina ob spremljavi kitar in orgel (prof. Mirjam Klemenc). Delegat dušnih pastirjev je svoje misli pri pridigi navezal na učenje blaženega Slomška in poudaril stalno veljavo njegovih nauk. Prenovljena dvorana Matevža Potočnika, okrašena za to priložnost s cvetličnimi aranžmaji (Gabrijela Tomazin Kastelic) je bil dostojen prostor za praznično službo božjo.

RAZSTAVA DOMAČIH UMETNIKOV

Pred kosilom je bilo še odprtje razstave. V mladinski sobi so razstavljali: Andrejka Dolinar Hrovat, Helena Klemenc Reyes, Tone Kržišnik, Andrea Quadri Brula, Vera Rupar Bohinc, Jože Žirovnik in Helena Žužek. Uvodoma je o avtorjih in njih delih spregovorila

Andreja Dolinar Hrovat: „Ob današnji obletnici Slomškovega doma razstavljajo svoja dela že znani domači slikarji. Zaradi raznolikosti stilov, tematike in tehnike lahko rečemo, da je to zanimiva in bogata razstava. V stvaritvah opazamo širok razpon: od realističnih podob do abstraktnih izražanj. Vidimo razgibane in mehke poteze čopiča, razne palete s toplimi in hladnimi toni ter intenzivne in umirjene barve.“

Tehnika Helene Klemenc Reyes je akril. Njene priljubljene teme so pokrajina, tihožitje in človeška figura. Kot posebnost lahko omenimo sliko z zanimivo kompozicijo, kjer sta na isti sliki tihožitje in pokrajina.

Andrea Quadri Brula razstavlja nekaj del znane serije cvetlic. Uporablja akril in teksture. Čeprav je isto cvetje, ima vsaka slika različno ozadje, kar povzroča različne učinke.

Akvarelist Tone Kržišnik nam predstavlja pokrajine in cvetlice: Slovensko pokrajino v okolici Kranja in argentinsko pokrajino - pogled iz Camino del Buen Aire, ter krizanteme in fresie.

Vera Rupar Bohinc uporablja posebno tehniko: Z iglo in z nitmi vseh barv je ustvarila argentinsko pokrajino in ptice. Njen priljubljen motiv so postale ptice, saj so, kot je izjavila, simbol svobodnega poleta.

Irena Žužek razstavlja štiri abstraktne slike v mešani tehniki. Njena dela so ritmična, spontana in eksperimentalna.

Andreja Dolinar Hrovat nam predstavlja akrile. Tema klasja je navzoča na dveh slikah, ki so del lanskega ciklusa, kateri je bil razstavljen pod imenom „Espigas de vida“.

Podobarski mojster Jože Žirovnik je prisoten z reliefom Slomškovega doma. Znan je tudi po številnih delih v tukajšnjih cerkvah. Izdelal je kipe, križe, križeve pote za 265 cerkva.

POPOLDANSKI PROGRAM

Prof. Neda Vesel Dolenc je najprej pozdravila častne goste: Začasno odpravnico poslov veleposlaništva Republike Slovenije v Argentini Katjo Viloslan in soproga, častnega konzula RS Hermana Zupana in soprogo, predsednico

Zedinjene Slovenije Alenko Jenko Godec, delegata prelata dr. Jurija Rodeta, slavnostno govornico Vero Breznikar Podržaj in soproga, predstavnike Domov in organizacij ter številne domačine in goste. Predsednik Slomškovega doma Marko Selan je naslovil na navzoče svoje misli ob obletnici.

„Praznujemo 46. obletnico Slomškovega doma z velikim veseljem in polni optimizma saj vidimo, da je prihodnost D o m a dolgotrajna in polna aktivnosti. Naše organizacije se

Lepo obiskana razstava domačih umetnikov

Vera Breznikar Podržaj

prebujajo in prenavljajo. Želimo se posodobiti in postati privlačni za naše člane ter usmeriti našo pozornost njihovim potrebam. Naši otroci, naša mladina, člani na splošno, smo bitja ki živimo v družbi, ki stalno napreduje in se spreminja. Enako se dogaja s potrebami njenih članov. Dom je kraj kjer se lahko vsak prostovoljno in spoštljivo izraža. Ne samo z besedo temveč tudi v športnih, socialnih in kulturnih zadevah. Igra, ki jo bomo danes videli nam dokazuje, da z močno voljo, zanimanjem in skupnim delom lahko dosežemo večji uspeh.

Življenje v Domu je lepo! A to lahko občuti samo tisti, ki je res identificiran z njim.“

Predsednica ZS Alenka Jenko Godec pa je izrazila čestitke organizirane skupnosti z mislijo, ki lepo označuje ustanovo: Dom je kraj, kjer stanuje družina!

Diplomatska predstavnica RS pa je v svoji čestitki Domu ugotavljala: Ustanove kot Slomškov dom predstavljajo neprecenljiv prispevek Sloveniji.

Pozdrave so poslali še častni konzul RS v Entre Rios Carlos Cesar Bizai, predsednik društva Triglav v Rosariu Marjan Jeriha ter arh. Hotimir Gorazd iz Slovenije.

Nato je spregovorila slavnostna govornica tega dne, Vera Breznikar Podržaj. Pričevanjsko so zvelele njene tople besede o Domu, v katerem je odrasčala v njegovih prvih letih obstoja. Bogate misli so bile priobčene kot uvodnik v prejšnji številki našega lista.

ODERSKO DELO

Gledališka skupina Slomškovega doma je za obletnico naštudirala komedijo dr. Josipa Stolba „Stari grehi“. Predstavo je pripravil s sodelavci Marcelo Brula. Poseben zapis o igri bo v prihodnji številki prispeval dr. Štefan Godec.

V večernih urah je bila v gostinskih prostorih na razpolago večerja in priložnost za družabnost v domači družbi. Tudi to je eden od pozitivnih dogodkov v naši skupnosti!

J.T.

ZVEZA SLOVENSkih MATEr IN ŽENA

Zahvala in slavje

Kolo časa se hitro vrti naprej, tako da nas kar preseneča naša 41. obletnica, saj smo pravkar govorili o lanski okrogli številki. Organizacija ima spet eno leto za seboj, vendar ostaja z istimi cilji in plemenitimi nameni v skupno dobro: ohraniti naše tradicije, posredovati rodovom kar smo prejeli po družinah in ne pozabiti vzrokov, ki so nas pognali čez morje.

2. septembra 2007 je bila na Brezjah 100 letnica kronanja Marije Pomagaj, h kateri se verni Slovenci zatekajo že mnogo let! Z majhno časovno razliko smo se zbrali tukaj in tam v duhovni povezavi z zahvalo in prošnjo na ustih: Z nami bodi, z nami hodi kot doslej naša Kraljica!

S podobnimi mislimi smo polnili cerkev Marije Pomagaj v slovenski hiši k nedeljskemu bogoslužju ob 15.30 uri kot je navada že veliko let ob naših slavjih. „Z Bogom začni vsako delo, da bo blagoslov imelo“, so ponavljali predniki. Asistent Zveze prelat dr. Jure Rode je daroval sv. mašo za vse pokojne sodelavke.

Vodila je prof. Metka Mizerit, berili sta posredovali ga. predsednica Pavlina Dobovšek in Milka Kržišnik. Cvetka Burja, Ani Šuc in Metka Tomazin so prinesle darove. Irena Fajdiga pa je položila drobno, okrašeno svečko iz Brezj na grob pokojnega in nepozabnega Antona Oreharja pred spominsko steno, kjer je že brlela rdeča lučka iz Slovenije. V pridigi je mašnik osvetlil slovesne dogodke na Brezjah pred 100 leti, kjer je škof Bonaventura Jeglič kronal Marijo Pomagaj in njenega Sina. Okoli 30 tisoč vernikov se je zbralo ob milostni podobi. Od takrat do danes so Brezje narodno svetišče - kraj velikih škofovskih sporočil in naročil slovenskemu narodu, posebej še vernim Slovincem. Omenil je tudi 41. obletnico in spomnil o nalogah, pomenu in dolžnostih današnje žene in matere.

Pobožno petje ženskega zbora iz San Justa je lepo zvenelo po cerkvi. Res, kdor poje dvakrat moli in tudi druge nagovarja k temu. Zbor je vodila Anica Mehle z orgelsko spremljavo prof. Andrejke Selan Vombergar.

S tiho zbranostjo smo se približali pred spomenik padlim žrtvam vojne in revolucije in prav tako smo zapeli: Lipa zelenela je ...

Drugi del slavja se je nadaljeval v okrašeni dvorani škofa g. dr. Gregorija Rožmana. Vodstvo je prevzela ga. Polona Makek, pozdravila ustanovitelja in asistenta Zveze dr. Jureta Rodeta, predsednico go. Pavlino Dobovšek, častnega konzula g. Hermana Zupana z gospo Julijano, častne članice, predstavnike organizaciji in Domov ter vse prisotne.

Glavni del programa je pripravil arh. Jure Vombergar za 60. obletnico prvih begunskih priseljencev v Argentino. Begunci iz raznih taboriščih iz Nemčije, Avstrije in Italije so skupinsko začeli prihajati leta 1947 z ladjami različnih „zastav“ - 70 po številu. Zbral je slike in podatke s točnimi podatki ladij in oseb, tako je njegov audiovizual zaenkrat unikat velike zgodovinske vrednosti. Znamci bodo verjetno hladno vzeli na znanja to priseljevanje, kajti v globino posameznika se ne vidi. Strah, ki smo ga prinesli s seboj iz vojnih in taboriščnih let se je zamenjal s strahom pred neznanim ... (Nekateri ga še nismo preživeli, ne tega, ne onega).

S toplim aplavzom smo nagradili g. arh. Jureta Vombergarja in priporočili naj le nadaljuje z arhivom do 1954-55-56, ko so prihajale zadnje družine po 9 ali več letih ločene od svojih očetov. Poglavje, ki je potrebno še posebne pozornosti iz zgodovinskega in psihološkega vidika. Edinstvena tema!

Naše skrbne gospe so pripravile toplo pijačo, slan in sladek prigrizek, da smo nadaljevale spomine in komentarje iz pristanišča, emigrantskega hotela in se čudili obilju kruha po pekarnah in barih.

Ga. Kristina Jerovšek pa je vodila žrebanje darovanih umetniških slik. Dobitnik je lahko izbral po svoji volji in okusu med razstavljenimi umetninami. Nagrajene številke so naslednje: 602, 806, 668, 777, 618.

In nazadnje še tole pojasnilo! Ko smo načrtovale omenjeno obletnico smo se zavedale da vsega ne zmoremo same, a smo računale na skupnost. Skupnost je tista, v kateri se učimo in po kateri pride blagoslov. Tega smo čutile z mnogimi vašimi dobrotnimi potezami za skupni uspeh. Vsi smo ga bili deležni: Bog plačaj vsem!

Omenimo še, da je našo obletnico in izvedbo kulturnega programa finančno podprl tudi Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, kateremu se toplo zahvaljujemo.

Zveza

BARILOCHE

Razstava na čast Vojku Arku

Kakor je bilo navedeno v Svobodni Sloveniji št. 35, se je vršila v Barilochah, od 6. septembra pa do 21. septembra, spominska razstava na čast Vojku Arku, njegovemu življenju in delu.

Vojko Arko se je rodil leta 1920 v Ribnici, Sloveniji. Študiral je pravo v Ljubljani in doktoriral v političnih vedah v Italiji. Zaradi 2. svetovne vojne je moral zapustiti svoj dom in se je pripeljal z ladjo do Argentine. Najprej je živel v Buenos Airesu, a kmalu je izbral mesto Bariloche kot svoj poseben kraj in tam ustvaril družino. Gore so bile njegovo veselje. Kot andski plezalec je tudi sodeloval v Slovenskem planinskem društvu.

Vojko Arko je bil zelo pomemben v Barilochah, saj je gojil slovensko kulturo v Sloveniji in tudi v svoji drugi domovini, v Argentini. Da bi bolje spoznali njegovo delo, je Slovensko planinsko društvo priredilo razstavo v dvorani Chonek patagonskega muzeja v Barilochah s sodelovanjem muzeja Miklove hiše in s podporo Urada vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Že leta 2002 se je v Miklovi hiši, v Ribnici - Vojkov rojstni kraj - vršila podobna razstava. Prireditelji v Barilochah - med njimi štejejo posebej arh. Andreja Duha ter dr. Staneta Žužka - so iz Slovenije prejet razstavo dopolnili z

dodatnim panojem, s kratkim a zelo jedratim opisom Vojkovega delovanja v sklopu Cluba Andino Bariloche, ki ga je na njihovo prošnjo napisal Vicente Ojeda.

Ob otvoritvi je bila razstavna dvorana polna rojakov, predstavnikov bariloške občine, raznih funkcionarjev, predstavnikov univerze FASTA v Barilochah. Bili so prisotni tudi predsednik in ugledni člani Cluba Andino Bariloche in mnogi drugi, ki so si v lepem številu, tudi v naslednjih dneh, ogledali razstavo.

Milan Magister je pozdravil navzoče v imenu Slovenskega planinskega društva in razložil namen razstave. Dejal je, da želi prikazati kulturno obogatitev obeh Vojkovih domovin po njegovi ljubezni do gora in njegovem tako razvejanem delovanju na številnih področjih. Dodal je tudi, da se v tej razstavi lahko opazi posebna vez z rojstno Ribnico, kateri občini sta Vojko in njegova sestra dr. Irena v preteklih devetdesetih letih, po denacionalizaciji, velikodušno poklonila pripadajočo jima Miklovo hišo, da bi tam še naprej delovalo kulturno središče.

Nato je prevzel besedo predsednik planinskega društva, Matjaž Jerman, ki je prav posebej pozdravil navzočo vdovo, Mileno Arko, ter nato na kratko opisal Vojka kot človeka, gornika, kulturni-

ka in profesorja.

Direktor patagonskega muzeja pa je naglasil važnost razstave, posvečene uglednemu bariloškemu prebivalcu.

Sledil je glavni govor nekdanjega predsednika Cluba Andino Bariloche, ki je bil prijatelj, pa tudi veliko v osebnem stiku z Vojkom, saj je bil Vojko veliko let tudi knjižničar te ustanove. Iz svojihkušenj in doživetij z njim je navedel veliko okoliščin in anekdot, ki so orisale Vojka kot gornika, člana, odbornika, knjižničarja, kronista in zgodovinarja, pisatelja, humorista, skratka celostnega človeka, ki je vreden trajnega spomina.

Nato je sledila zakuska za vse navzoče. Veliko priznanje naj gre našim gospodinjam in šolskim otrokom, za sodelovanje pri postrežbi.

Vojko Arko je med drugimi knjigami objavil tudi „Zgodbe z Nahuel Huapija“ in opisal dogodivščine, med katerimi pride, pri vsakem odstavku, do izraza prava ljubezen do gore, plezanja in kraja.

... Kot očarljivi privid se mi je prikazal prostrani in silni venec Andov z ledenimi orjaki. Sončni žarki so osvetljevali bele vrhove in snežne nevihte so jih bičale. Nad prepadi so plavali kondorji, v viharju so bučali gozdovi cipres, coihuejev in leng. Črede huemulov so se potikale po bambusovih goščah ob obalah sinjih jezer.

Tam nekje ob vznožju gora, ob Veliki Laguni, stoji naše mesete. Tu smo zdaj doma. ...

MENDOZA

Lep in hvaležen spomin

Kadar premišljamo o poslanstvu, posebno v skladu z novimi rodovi priseljencev, se ustavimo pri iskanju smisla našega obstoja v novi domovini.

Iskanje se usmerja ne samo na dolžnosti do Boga, do staršev in domovine marveč na življenjske vrednote. Iščemo resnico in ta je v bistvu ljubezen.

Ljubezen do staršev in njihove dediščine sestavlja to kar nekateri misleci izražajo z besedo „pieteta“.

Pieteta „je krepost ki ureja dolžnosti do staršev in domovine ter se izraža v ljubezni, spoštovanju in pokorščini, ki jih izkazujemo narodu in domovini. Spoštovanje terja od nas pravilno cenitev naroda, njegove zgodovine in njegove kulture, duhovne (vključeno seveda jezik) in tvarne. Ljubezen narekuje pripravljenost za delo in žrtve za narod“ (Dr. Vinko Brumen)

Hvaležnost staršem nas spominja na njihovo delo za ohranitev vrednot v našem občestvu.

Če se ne spominjamo prednikov, posebno tistih oseb ki so se izživele na kulturnem, literarnem in gledališkem področju, pozabljamo kreposti, ki so privedle naše občestvo do današnjega stanja.

Zanemarjanje tega spomina nam obeta mlačno in revno prihodnost ter nam zapira možnosti za bolj plodno ustvarjanje bodočnosti v izseljenstvu.

Meseca julija je minilo 10 let odkar nas je zapustil g. Rudi Hirschegger. Bil je mendoški režiser. Sodeloval je pri vseh spominskih proslavah. Njegov bistveni poklic in začetno sodelovanje v slovenski mendoški srenji je bil namenjen gledališki družini. Ljubil je slovenski jezik. Vse generacije so njegov cilj izkusile pri sodelovanju na odru in številnih pripravljanih vajah. Bil je požrtvovalen in strog vzgojitelj slovenskega duha. Vsi

smo ga imeli radi.

Nad petdeset let je bil glavni vodnik mendoškega gledališkega ustvarjanja.

Kadar nas zaradi starosti zapušča kulturni delavec, „smo poklicani, da smo pomočniki in izvrševalci zamisli kulturnih voditeljev. Mogoče smo prav mi poklicani za novo poslanstvo.“ (Dr. Vinko Brumen)

V tem smislu smo na nedeljo 2. septembra z veseljem prisostvovali zanimivi predstavi mendoške odrske družine. Pod vodstvom Rudijevega sina Davorina Hirscheggerja.

Večerna prireditev je bila nenapovedan spomin na ustvarjanje dolgoletnega našega pokojnega režiserja.

Pripravili so lik slovenskega pesnika Franceta Balantiča. Nastopili so: Friz, Avguštin, Tine, Pavle in Marjan Šmon, Nikolaj in Gizela Žumer, Nikolaj, Friderik in Zofija Štumberger, Nesti Bajda, Astrid Llanos, Jože Štirn in Ani Grintal. Pomočniki so bili Helena Hirschegger, Veronika Vilchez, Matija Žumer, Tomaž Bajda in Robert Plath. Napovedovalca: Alenka Llanos in Gabriel Sosa. Uvod in razlago je sestavila prof. Majda Nemanič.

Igralci in vsi sodelavci so navdušeno prikazali svoje zmožnosti. S sodobnimi ekspresivnimi sredstvi, solidno koreografijo, popolno uporabo odrskega prostora in dvorane, barvami, lučmi, slikami in primerno igralsko udeležbo ter s prilagojenim besedilom, so nas resnično presenetili.

Upamo, da bo doživeti spominski večer nov povod za bodoče udejevanje mendoškega gledališča med nami.

B.B.

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI...

Štajerska - Klopotec

Ko smo že med vinogradi v Slovenskih goricah je prav, da zvemo malo več o klopotcu, izvorni slovenski napravi, ki straši ptice, da ne pozobajo - čeprav nimajo zob - zorečega grozdja.

Po knjigi *Slovenija, pokrajine in ljudje*, Založba Mladinska knjiga; 1998. - Maja Topole:

Klopotec je lesena naprava, ki se uporablja za plašenje škorcev, drozgov, vrabcev in kosov, po ljudskem verovanju pa tudi za izganjanje kač iz vinogradov. Pri nas se je ta sorodnik raglje verjetno pojavil sredi 18. stoletja, najprej na žitnih poljih, kmalu pa tudi v vinogradih. ... Različna lesena ropotala za odganjanje ptic s polj so ljudje uporabljali že v antiki. ... Vendar je klopotec, kakršnega poznamo danes v severovzhodni Sloveniji, izviren slovenski izdelek. ...

O klopotcu lahko preberemo več krajših prispevkov starejših slovenskih etnologov; mi pa o tej edinstveni napravi, katere pristni primerki hitro izginjajo, danes vemo prav malo. Zanje so se bolj zanimali

tujci, ki jih je raziskovanje vetrnih naprav privedlo iz Avstrije, Nemčije in celo Nizozemske vse do naših krajev. ...

Klopotci se oglašijo po vinogradih kmalu za črički, ki oznanjajo začetek zorenja grozdja. Od takrat naj bi veljala prepoved gibanja po vinogradu. To je vsako leto po sv. Lovrencu, 10. avgusta, okoli velike maše, 15. avgusta ali najkasneje na Jernejevo, 24. avgusta. Natikanje klopotca na 4 do 6 m visok drog ali drevo je od nekdanj povezano s hrupnim praznovanjem in plesom. Klopotce spet pospravijo konec oktobra. Vmes utihnejo le včasih ponoči ali ob premočnem vetru, če jih ustavijo s posebnim zatičem. Čim boljša letina se kaže, tem več klopotcev poje in mehča grozdne jagode. Če pa pridelek uniči toča, jih snamejo predčasno. Grozeča tišina je nekdanj naznanjala lakoto.

Naprava lahko tehta do 100 kg. Sestavljena je iz lesenega jarma, oziroma stola, skozi katerega je prečno vsajen gredelj. Na eni strani osi so pritrjena do 4 m (ali celo do 8 m) dolga krila oziroma vetrnice ali letance, na drugi pa je rep ali metla,

navadno iz brezovih vej ali sirka. Brez nje bi bil klopotec nem, saj se sicer vetrnice ne bi obračale proti vetru. Bistveni del klopotca pa so sredi osi pritrjena kolesca, potači, navadno po dva para, med katera so na oboju obešena po štiri kladivca, t.i. macljeki. Nekateri klopotci imajo namesto potačev viličice in tako namesto osmih štiri do šestnajst macljekov. Macljeki ob vrtenju osi udarjajo ob tanko desko, blanjo, ki je posebne oblike in visi na jarmu. S tem proizvajajo značilno klopotanje, po katerem je naprava dobila ime. Na ptice pa deluje zastrašujoče zvok, ki ga človek ne zaznava in nastaja le, če je resonančna deska iz češnjevega ali višnjevega lesa. Pomembna so tudi velikostna razmerja in izbor lesa za ostale dele klopotca, ki so z veznimi prvimi vred vsi leseni. Izkušnje so se prenašale z dedovanjem iz roda v rod in skrivnosti izdelave poznajo danes le še redki mojstri. Primerjamo jih lahko kar z izdelovalci glasbil, saj se tu izkaže tudi njihova glasbenost. Klopotec morajo namreč uglasiti, da poje ubrano, tudi ko se vključi v zbor. Zato ga Zmago Kumer (1924-) obravnava med ljudskimi glasbili, v skupini lesenih ropotal. Lahko pa bi ga obdelali tudi iz vidika likovne umetnosti, saj so nekateri klopotci prav umetelno

okrašeni.

Ločimo več tipov klopotcev. Velikost je odvisna od pomembnosti lastnika in od vetrovnosti lege, število kril pa od kraja nastanka. Velikosti klopotca mora ustrezati tudi število kril, sicer se vetrnica ne vrti. Klopotec, zlasti veliki, stoji na vetrovnem, in ker je tudi napovedovalec vremena, hkrati na dobro vidnem mestu. Pravijo, da je najbolj dognan in enostaven prleški štirikrilni klopotec. ...

Klopotec je simbol vinogradniških krajev severovzhodne Slovenije. Mohorič (1866-1928) ga je razglasil celo za kralja Slovenskih goric, za vinogradniškega orglarja, ki poje „visoko pesem“ Slovenskih goric, ob kateri se človek naslaja. ...

Ljudje si, vsak po svoje, razlagajo klopotčeve glasove, njihovo dinamiko in ritem, ki izvirata iz spreminjanja smeri in moči vetra. Nekdo razbere iz klopotčevega nabijanja „gazda bil od babe bit“, drugi spet „tū pa tam en grozdek mam“ ...

Mnogim je danes klopotec blagoglasen buditelj mladostnih spominov in le težko razumejo druge, ki so se proti klopotcu dvignili kot proti nadležnemu povzročitelju hrupa in kalivcu nočnega miru.

Zbral in priredil Franci Markež

NOVICE IZ SLOVENIJE

SAMO EN PRIJAVLJENEC

Kandidat Slovenije za nominacijo za tujejezičnega oskarja so Kratki stiki Janeza Lapajneteta v produkciji Triglav filma. Na slovenski izbor za nagrado oskar za najboljši celovečerni film v tujem jeziku se je letos prijavil - en sam film. Strokovna komisija Društva slovenskih filmskih ustvarjalcev (DSFU) in izvršni odbor društva sta ga soglasno potrdila. Kratki stiki so zmagali pred letom dni na devetem Festivalu slovenskega filma, ki je potekal v Portorožu in Piranu.

BREZPOSELNOST V SLOVENIJI

Stopnja registrirane brezposelnosti v Sloveniji je julija znašala 7,6 odstotka, kar je 0,1 odstotne točke več kot junija. V letošnjih prvih sedmih mesecih je bilo na Zavodu RS za zaposlovanje v povprečju prijavljenih 73.509 registriranih brezposelnih oseb, kar je 18,1 odstotka manj kot v primerljivem lanskem obdobju. V Sloveniji je bilo julija 924.501 aktivnih prebivalcev, kar je 0,1 odstotka manj kot junija. Delovno aktivnih je bilo 854.367 prebivalcev oz. 0,2 odstotka manj kot v juniju, od tega 484.714 moških in 369.653 žensk.

ODPIRANJE EZ NA BALKAN

Zunanji minister Dimitrij Rupel je pozdravil podpis sporazuma med EZ ter Srbijo, Makedonijo, Črno goro, Bosno in Hercegovino ter Albanijo o poenostavitvi vizumskih postopkov. „Za te olajšave si je zelo prizadevala ravno Slovenija,“ je poudaril Rupel.

NEUSTAVNI ZAKONI

Parlamentarna komisija za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti se je na seji seznanila z neuresničeni odločbami ustavnega sodišča ter vlado pozvala, naj pripravi spremembe tistih zakonov, glede katerih je ustavno sodišče ugotovilo neskladje z ustavo. Na zakonski ravni je odločitev ustavnega sodišča, glede katerih je rok za uskladitev že potekel. Najstarejša sega v leto 1998, ko je ustavno sodišče ugotovilo neustavnost določbe zakona o ustanovitvi občin, iz leta 2003 pa je ustavna odločba o ureditvi statusa izbrisanih. V neskladju z ustavo po preteku roka med drugim ostajajo tudi zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, zakon o odvetništvu, zakon o varstvu potrošnikov ter zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

PO SVETU

KAMBODŽA

Posebno sodišče v Kambodži je objavilo obtožnico proti bivšemu drugemu človeku režima Rdečih Kmerov Nuonu Chei, v kateri ga bremeni, da je v času režima med letoma 1975 in 1979 ukazal umore in mučenje civilistov. Bivši ideolog tega režima, ki so ga prijeli v sredo, 19. septembra je tako obtožen vojnih zločinov in zločinov proti človečnosti.

NOVA SKUPINA

Ministri držav članic t.i. salzburške skupine, med njimi tudi slovenski notranji minister Dragutin Mate, so na dvodnevni ministrski konferenci salzburškega foruma, ki se je v petek, 21. septembra končala v bolgarskem Plevnu, ustanovili skupino prijateljev salzburškega foruma. Ta združuje vse države Zahodnega Balkana. Kot je pojasnil minister Mate, so na srečanju sprejeli načelna politična stališča novoustanovljene skupine, njene članice pa so se zavezale k še bolj okrepljenemu policijskemu sodelovanju.

NAČRTI ZA PREDSEDOVANJE

Francija, Češka in Švedska so v Pragi začele pogovore o prioritetah naslednjega tria predsedovanja Svetu Evropske unije, ki se bo začelo po izteku slovenskega predsedovanja s koncem junija prihodnje leto. Na prvem krogu tovrstnih pogovorov naj bi se osredotočili predvsem na reformne procese. Trio je sicer razpravljalo tudi o vprašanih varnosti v Evropi, o energetskih vprašanih ter o vprašanju migracij in priseljevanja. Francija bo predsedovanje povezavi prevzela s 1. julijem 2008, po končanem polletnem predsedovanju Slovenije. Sledila ji bo Češka v prvi polovici leta 2009, Švedska pa bo Evropski uniji predsedovala v zadnji polovici 2009.

„NIČ“ OBISKA

Združene države Amerike so iranskemu predsedniku Mahmudu Ahmadinedžadju prepovedale obisk točke nič, kjer sta nekoč stala dvojčka Svetovnega trgovskega centra. Ahmadinedžad se bo prihodnji teden v New Yorku udeležil zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov. Ob tej priložnosti se je želel pokloniti žrtvam terorističnih napadov 11. septembra 2001 in položiti venec na prizorišče dogodka, ki je pretresel svet. Newyorška policija je to možnost zavrnila zaradi varnostnih razlogov.

PISALI SMO PRED 50 LETI

PRESEDNIK DR. MIHA KREK MED NAMI

Na drugem mestu objavljamo pojasnilo predsednika Slovenske ljudske stranke g. dr. Mihe Kreka, ki nam ga je poslal iz Sao Paula, v katerem sporoča Slovincem v Argentini in v drugih južnoameriških državah, da mu je hudo, ko je tako blizu njih, pa vendar ne more pohiteti med nje.

V zadnjem trenutku se je pa vendarle vse lepo obrnilo in je g. dr. Krek dobil možnost, da se je na povratku v Severno Ameriko ustavi za tri dni v Buenos Airesu. ...

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Spomin 40. letnice smrti dr. Janeza Ev. Kreka bomo obhajali v nedeljo, 13. oktobra t. l. dopoldne v cerkveni dvorani v Ciudadeli.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. dr. **Franceta Miheliča** in njegove žene ge. **Elize, roj. Carmelo** se je rodil sinček. V družini g. **Ivana Breclja** in ge. **Jožice, roj. Legiša** so pa dobili 24 t. m. zdravo punčko. Pri krstu bo dobila ime Marija Doroteja. Srečnima družinama naše čestitke.

LANUS

V nedeljo, 8. septembra t. m. je krajevni odbor Društva Slovencev pod predsedstvom g. Janeza Lužovca priredil prosvetni večer. Čeprav sta bili čez dan že dve predavanji, na katerih je govoril g. dr. Vinko Brumen, dopoldne za fante in popoldne za dekleta, je bila udeležba na prosvetnem večeru kar zadovoljiva.

Preteklo soboto 21 t. m., ko se začne v tej deželi pomlad ter ta dogodek praznujejo z raznimi slovesnostmi, so Lanuščani izvršili veliko delo pri gradnji bodočega Baragovega misijonišča v Slovenski vasi. Naši zidarji, ki so delo prevzeli, so stene že dvignili do višine prvega nadstropja. Električarji, mizarji in železokrivci so čez teden hiteli, da pripravijo železno konstrukcijo za zalivanje betona. Že zgodaj zjutraj se je zbralo lepo število mož in fantov, ki so se odzvali vabilu gospodov lazaristov, da pomagajo pri zalivanju loze. Eden izmed naših sosedov je dal gospodom brezplačno stroj za mešanje betona na razpolago. To je vsem ogromno olajšalo delo ter se je zaradi tega tudi mnogo bolje in z manjšim trudom izvršilo. Po kosilu se je zbralo kar petinštirideset prostovoljnih delavcev, ki so z navdušenjem nadaljevali delo, tako, da so že v zgodnjih popoldanskih urah končali. Zalili so, kot so izračunali, nad 140 kvadratnih metrov. Lanuščani so ob tej priložnosti, ko so se v takšnem številu udeležili dela, pokazali spet svojo povezanost in velik smisel za skupno stvar, ki bo služila slovenstvu in misijonski ideji.

Svobodna Slovenija, 26. septembra 1957 - št. 39

TAJVAN

Združeni narodi so znova zavrnili prošnjo Tajvana za članstvo v svetovni organizaciji. Že 15. prošnja je bila tokrat prvič vložena pod imenom Tajvan in ne Republika Kitajska, kot do zdaj. Podpisalo jo je 16 od 24 držav, ki otok priznavajo kot samostojno državo. Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Mun je že pred tem ocenil, da prošnja nima pravne podlage. Povedal je, da je leta 1971 sedež Tajvana v svetovni organizaciji prevzela komunistična Ljudska republika Kitajska, ki ima otok za eno od svojih pokrajin.

PRISELJENCI V FRANCII

Poslanci francoske narodne skupščine so sprejeli zakon o priseljencih. Zakon, ki ga je pripravila tamkajšnja vlada, med drugim zastruje pravila za vse, ki se želijo pridružiti svojcem v Franciji. Tako predvideva tudi teste DNK, kar pa je sprožilo burne razprave. Vlada je zato pred sprejemom zakona to dopolnilo omilila.

RESUMEN DE ESTA EDICION

EDITORIAL PARA PENSAR

La creación de la Federación de Entidades Eslovenas en la Argentina está en debate entre todos los actores implicados. Su fin es unir, coordinar y representar a todos los centros. En el editorial de esta semana, se transcriben las ideas de Božidar Fink al respecto. El devenir histórico trae cambios en las estructuras de las organizaciones. Al trazar una línea temporal se observa que la idea de organización estuvo siempre presente entre los emigrantes políticos. Con el correr de los años la creación de nuevos centros volvió a cambiar el modo de organizarse, pero siempre manteniendo la unión de la colectividad. La idea de la Federación puede ser aceptable e incluso provechosa. Es necesario evaluar detenidamente los pro y contra del nuevo paso, de modo global. Para dar el nuevo paso hará falta mucho ingenio, pero sobre todas las cosas una profunda reflexión y un acuerdo de criterios para continuar trabajando unidos. (Pág. 1)

VIOLENTO TEMPORAL

El pasado martes 18 de septiembre se desató un fuerte temporal en Eslovenia. El agua hizo desbordar a ríos y arroyos, entró en las casas, hubo desplazamientos de tierra y los caminos estuvieron intransitables. La región de Gorenjska fue la más afectada, en las zonas de Selška dolina, alcanzando los municipios de Tolmin, Cerkno, Radovljica, Bohinj, Škofja Loka y otros. A causa del temporal fallecieron 6 personas. El gobierno esloveno envió medio millón de euros como primera ayuda. El daño ocasionado se calcula en 200 millones de euros y se pedirá asistencia a la UE. Las donaciones para los afectados se recibieron en Caritas y la Cruz roja eslovena. El viernes 21, se declaró día de luto con banderas a media asta. (Pág. 1)

ANIVERSARIO EN SLOMŠKOV DOM

El domingo 16 de septiembre, el centro esloveno de Ramos Mejía, celebró sus 46 años de existencia. El día se inició con el izamiento de las banderas y el saludo del presidente del centro. Luego, se siguió con la bendición de la nueva imagen del beato Anton Martin Slomšek (obra de Stane Snój) y el nuevo órgano (donación de la familia Zupan). La misa estuvo presidida por Mons. Jorge Rode, con la asistencia del padre Francisco Cukjati. Antes del almuerzo, se abrió la exposición de los trabajos artísticos de siete integrantes del centro. A la tarde, luego de los saludos protocolares y el discurso central, los presentes pudieron ver en escena una obra de Josip Stolba, „Stari grehi“ (Viejos pecados), bajo la dirección de Marcelo Brula. La noche continuó con la posibilidad de cenar y, claro está, de charlar con amigos. (Pág. 3)

VOJKO ARKO

Nacido en Eslovenia en 1920 debió abandonar su país natal y llegó a la Argentina. En Bariloche encontró su lugar. Amante de las montañas, especialmente al escalarlas, fue de gran valor en el aspecto cultural tanto para su país de origen como para los barilocheños. En el Museo de la Patagonia se realizó una muestra de su vida entre el 6 y 21 de septiembre. La exposición fue organizada por el Club andino esloveno, con la colaboración del museo Miklova hiša de Ribica (Eslovenia) y el apoyo de la Oficina gubernamental para los eslovenos en el exterior. (Pág. 4)

HOMENAJE EN MENDOZA

Al reflexionar sobre la herencia, que se deja para las nuevas generaciones, se inicia la búsqueda sobre el por qué continuar. La búsqueda remite a Dios, a los antepasados, pero principalmente a los valores de la vida como el amor. Amor a los padres, a la nación, a la cultura, al idioma. Al agradecer por el trabajo de los mayores se recuerda su trabajo en defender y lograr la vigencia de dichos valores. En el mes de julio transcurrieron 10 años desde que falleciera Rudi Hirschegger, director teatral en Mendoza. Durante más de 50 años estuvo al frente del arte escénico mendocino. El 2 de septiembre, su hijo Davorin, presentó una obra en escena. Un gran homenaje a su padre y el aliento para que renazca con más fuerza el teatro entre los eslovenos de Mendoza. (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alenka Godec** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Za Društvo ZS: Alenka Jenko Godec / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Franci Markež, Jože Horn, Božidar Fink, Jernej Tomazin, Marko Vombergar, Irena Fajdiga, Stane Žužek, Andrej Duh in Božidar Bajuk.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 120, pri pošiljanju po pošti pa \$ 160; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. *Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.*

Čeke: v Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (*bančne čeke, ne osebne*) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina - Tel.: (54-11) 4301-8259 - E-mail: info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211
R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

GOSPODARSTVO
Finančne storitve. Tel.: 4482-2633 / 15-4526-9535. Od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

TURIZEM
TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucia Bogataj
H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

Počitniški dom „Dr. Rudolf Hanželič“ sporoča, da je gostom na razpolago vse leto. Tel.: 03548-494046; Mobitel (011) 15-6152-9978; e-mail: hoteldecampo@yahoo.com.ar

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog, Nevropsihiater. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič — Odvetnica — Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalley 1290, pis. 402 — Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@fibertel.com.ar

Nedelja, 14. oktobra
51. OBLETNICA NAŠEGA DOMA SAN JUSTO

Pričakujemo vas, rezervirajte si dan!

Boste 21. oktobra v Sloveniji?

Če ste slovenski državljan, ki nimate prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, in boste na dan glasovanja 21. oktobra 2007 v Republiki Sloveniji ter želite glasovati na posebnem volišču za volivce, ki nimajo stalnega prebivališča na območju okraja (79. a člen ZVDZ), lahko to storite če **predhodno izpolnite zadevni obrazec**. Ta se pošlje po pošti na naslov: Državna volilna komisija, Slovenska cesta 54, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, po faksu: ++386 1 43 31 269 ali po e-pošti (skenirano zaradi podpisa): rvk@gov.si ali na naslov Okrajne volilne komisije, kjer želijo glasovati.

V vsakem okraju (upravni enoti) je določeno eno posebno volišče za volivce, ki nimajo stalnega prebivališča na območju okraja. Izseljenc - to je volivec, ki nima prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji - lahko glasuje na takem volišču v primeru, da najpozneje 3 dni pred dnem glasovanja (do četrta 18. oktobra 2007) obvesti okrajno volilno komisijo ali državno volilno komisijo.

Volivec, ki je vložil zahtevek za glasovanje na posebnem volišču, se vpiše v poseben seznam za to volišče ter se dne 21.10.2007 med 7. in 19. uro zgleda na volišču. S seboj mora imeti osebni dokument, na podlagi katerega je mogoče ugotoviti njegovo istovetnost.

Zahtevek velja tudi za morebitni drugi krog glasovanja 11. novembra 2007.

Formular zahtevka lahko dobite na veleposlaništvu Republike Slovenije, pa tudi v pisarni Zedinjene Slovenije.

SLOVENCİ IN ŠPORT

PORTOROŽ: OBSTALI NA DRUGEM MESTU

Najboljša slovenska teniška igralka Katarina Srebotnik je na vseh tekmah odprtega prvenstva Slovenije na igriščih Marine Portorož igrala zelo dober prvi set, v drugem pa je imela

več dela (v polfinaleju je premagala Argentinko Giselo Dulco). Tako je bilo tudi v finalu proti 19. uvrščeni Francozinji Tatjani Golovinovi, vendar se je Golovinova popravila in zasluženno zasedla prvo mesto.

V dvojicah se je pa Alenka Klepač priborila igranje v finale, a je prav tako obstala na drugem mestu.

PORTOROŽ: POSLOVITEV

Od teniških igrišč se je uradno poslovila Tina Križan, ki je bila na WTA Touru kar dolgih 17 let. Profesionalno kariero je začela leta 1990 pri 16 letih, med drugim pa je tudi trikrat (1992, 2000 in 2004) zastopala slovenske barve na olimpijskih igrah. V dvojicah je osvojila šest turnirjev WTA.

VEDNO MED PRVIMI

Škofjeločan Matic Osornikar je na atletskem mitingu v Varšavi v teku na 100 m zasedel drugo mesto (10,37) za svetovnim rekorderjem Jamajčanom Asafo Powellom (10,12), v Stuttgartu pa sedmo (10,35). Tudi tu je prepričljivo zmagal Powell (9,83).

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 25. septembra 2007

1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,39 US dolar
1 EVRO	1,41 KAD dolar
1 EVRO	4,52 ARG peso

"Vzrok za to knjigo je bilo vprašanje tistih potomcev slovenskih beguncev iz leta 1945, ki iščejo svoje korenine: Zakaj so moji starši, stari starši ali celo prastarši morali zapustiti svojo rodno Slovenijo leta 1945?" -- iz Uvoda v knjigo:

Dr. Jože Rant
Slovenski eksodus leta 1945

V PRODAJI V DUŠNOPASTIRSKI PISARNI, V SLOVENSKI HIŠI, V URADNIH URAH. **CENA \$ 50.-**

KNJIGO LAHKO DOBITE TUDI PO POŠTI S PLAČILOM PROTI PREJEMU (contra reembolso) ZA \$ 75.- NAROČILO Z IMENOM IN TOČNIM NASLOVOM NA: Fax 4636-2421 ali E-Mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar

7. OKTOBRA 2007
37. Mladinski dan na Pristavi

08:00 ZAČETEK TEKMOVANJ
11:15 DVIGANJE ZASTAV
11:30 SV. MAŠA
13:00 KOSILO
19:00 KULTURNI PROGRAM

Prijave na kosilo pri Condejevih 4484-3124 ali Golobovih 4450-2162

NATO PROSTA ZABAVA

DAROVALI SO

Zveza slovenskih mater in žena se zahvaljuje gospe Marjani Skvarča Urbančič, ki je v dobrodelni sklad darovala \$ 100.- ob obletnici življenja. **Bog plačaj!**

URADNE URE
Pisarna Zedinjene Slovenije, ter uredništvo in uprava Svobodne Slovenije uradujejo od ponedeljka do petka, od 10. do 19. ure. **Prosimo, da ta urnik upoštevate!**

OSEBNE NOVICE

Nova diplomanta
Na univerzi San Andrés je **Andrej Drenik** dokončal študije in postal „Licenciado en Economía“.
Na Narodni tehnološki univerzi je **Danijel Kocmur** 16. 12. 2006 dokončal študije in prejel naslov inženirja.
Čestitamo in želimo mnogo uspehov!

OBVESTILA

SOBOTA, 29. septembra:
Proslava šolskih otrok na čast Antonu Martinu Slomšku v Slovenski hiši.
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 30. septembra:
V San Martinu celodnevna veselica.
V Slomškovem domu družinska nedelja, popoldan ob 15. uri tombola.
SOBOTA, 6. oktobra:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 7. oktobra:
Obletnica pri Svetogorski Mariji.
Mladinski dan na Pristavi.
ČETRTEK, 11. oktobra:
Sestanek Zveze slovenskih mater in žena, ob 16.30 v Slovenski hiši. Razgovor s Tonetom Mizeritom o volitvah v Argentini.
NEDELJA, 14. oktobra:
51. obletnica Našega doma San Justo.
NEDELJA, 21. oktobra:
Koncert Mariborskega okteta, v Našem domu v San Justu.

Prijateljem in znancem sporočamo, da nas je v sredo 19. septembra 2007, po dolgi bolezni zapustil in odšel k Bogu po plačilo nas dragi mož, brat, atek, tast in dedek

STANKO JEREBIČ

Iskrena hvala vsem, ki so mu v tem času stali ob strani, posebno pa še p. Alojziju Kukovici, ki je daroval pogrebno sveto mašo in vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti.

Žalujoči: žena **Nada**;
otroci **Janez, Rozka, Anči** in **Monika** z družinami;
sestra **Milena**.

Buenos Aires, Ljubljana

Jaz sem vstajenje in življenje.
Kdor v me veruje,
bo živel, tudi če umrje.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je 27. avgusta po kratki bolezni mirno zaspala v Gospodu naša draga mama in teta

Ančka Petkovšek roj. Podržaj

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo kropili in jo spremlili na zadnji poti. Posebna zahvala prelatu dr. Juretu Rodetu za podelitev zakramentov in molitve ob krsti. Priporočamo jo v molitev.

Žalujoči:
sin **Franci**,
sestra **Angelca** in mož **Tone Kastelic**,
brata **Jože** in žena **Mari** ter **Tone** in žena **Ančka**,
nečaki in nečakinje ter ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Čušperk